

Efter offentliggørelse af denne rapport er der fundet registreringsmangler i de anvendte grunddata vedrørende især stedet for varetægtsfængsling. Oplysninger herom bør derfor ikke anvendes. Der henvises i stedet til http://www.justitsministeriet.dk/fileadmin/filer/forskning/varetaegt_2008-2010.pdf.

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR DECEMBER 2011

REDEGØRELSE OM UNGDOMSSANKTIONER OG UBETINGEDE FÆNGSELSSTRAFFE TIL UNGE LOVOVERTRÆDERE, 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 2010

Den 1. juli 2001 trådte muligheden for at idømme unge lovovertrædere under 18 år en ungdomssanktion, jf. straffelovens § 74 a, i kraft. Denne redegørelse vedrører de ungdomssanktioner, der er idømt i 2010. Der er i tidligere rapporter redegjort for sanktioner, der er idømt i perioden 1. juli 2001 til 31. december 2009. Der er endvidere udarbejdet to redegørelser vedrørende forløbet af ungdomssanktionen samt to rapporter om ungdomssanktionens kriminalpræventive effekt. Alle rapporter er tilgængelige på Justitsministeriets hjemmeside.

Med henblik på at vurdere i hvilket omfang og i hvilke sammenhænge ungdomssanktionen anvendes frem for en ubetinget dom, redegøres endvidere for de ubetingede domme, som unge lovovertrædere er idømt i samme periode.

1. Materiale

De ubetingede domme, der er inkluderet i redegørelsen, angår personer, der var under 18 år på gerningstidspunktet. Ubetingede fængselsstraffe på mindre end 30 dage er ikke inkluderet i redegørelsen, ligesom heller ikke frihedsstraffe på mere end 1½ år er det, idet ungdomssanktionen antages at kunne anvendes i stedet for straffe fra 30 dage til 1½ år. Den øvre grænse gælder også kombinationsdomme, da ungdomssanktionen ikke forudsættes at kunne anvendes i stedet for kombinationsdomme, hvor den samlede betingede og ubetingede del overstiger 1½ år.

2. Antallet og arten af domme

2.1. Ungdomssanktionen

I 2010 er der i 77 tilfælde idømt en ungdomssanktion. I alle dommene fastsættes det, at den unge skal undergive sig to års struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling under tilsyn af kommunen.

For den første fase af ungdomssanktionen er der i 73 pct. af dommene fastsat en maksimal anbringelsestid i en sikret institution på to måneder, jf. tabel 1.

Tabel 1. Længden af ungdomssanktionens fase et ifølge dommen.¹

	Antal
Indtil 1 måneds anbringelse i sikret afdeling	4
Indtil 2 måneders anbringelse i sikret afdeling	47
2 måneders anbringelse i sikret afdeling	5
Indtil 3 måneders anbringelse i sikret afdeling	1
Indtil 4 måneders anbringelse i sikret afdeling	2
Ingen længstetid angivet	18
I alt	77

Vedrørende den anden fase er der i 54 af de 77 domme fastsat en længstetid på 12 måneder for anbringelse i en døgninstitution eller et godkendt opholdssted. Længstetiden er i ét tilfælde fastsat til 10 måneder, i to tilfælde til 16 måneder og i yderligere ét tilfælde til 17 måneder. I 19 sager er der ikke angivet en længstetid, men i 16 af dem er der i stedet oplyst om den maksimale samlede tid for fase 1 og 2. I 14 af disse sager er den samlede anbringelsestid fastsat til 12 måneder og i de to resterende sager til 14 måneder.

I seks tilfælde er der i dommen endvidere angivet behandlingstiltag. Det drejer sig i fem tilfælde om behandling for misbrug af både alkohol og euforiserende stoffer, mens det i ét tilfælde drejer sig om alene behandling for misbrug af alkohol.

I 91 pct. af dommene er der endvidere nævnt, at den unge skal ”efterkomme pålæg fra de sociale myndigheder om opholdssted, herunder tilbageførsel til eller fortsat anbringelse på en sikret afdeling eller døgninstitution/godkendt opholdssted, indenfor de længstetider, der er fastsat i straffelovens § 74 a, stk. 2, 2. pkt.”

Tre af ungdomssanktionerne fra 2010 er blevet anket. De er alle tre stadfæstet i 2. instans.

2.2. De ubetingede fængselsstraffe

Materialet omfatter 379 ubetingede frihedsstraffe til unge. Lidt over halvdelen af frihedsstraffene – nemlig 194 af de 379 domme – er kombinationsdomme. Det er særligt blandt domme, der er udmålt til mere end 90 dages straf, at andelen af kombinationsdomme er stor, jf. tabel 2. Af tabellen ses også, at der er ganske stor spredning i strafflængderne.

---

¹ I enkelte domme angives den præcise tid i sikret institution i stedet for den maksimale tid.

Tabel 2. Længden af de idømte fængselsstraffe samt længden af alene den ubetingede del.

Hele straf-længden	Ubetinget del																		I alt					
	30 dage	37 dage	40 dage	50 dage	60 dage	80 dage	90 dage	110 dage	111 dage	4 mdr.	131 dage	5 mdr.	6 mdr.	7 mdr.	8 mdr.	9 mdr.	10 mdr.	12 mdr.		14 mdr.	15 mdr.	16 mdr.	18 mdr.	
30 dage	22																							22
40 dage	1	0	14																					15
50 dage	0	0	0	5																				5
60 dage	10	0	0	1	21																			32
80 dage	0	0	0	0	0	2																		2
90 dage	13	0	1	0	1	0	27																	42
4 mdr.	10	0	1	0	5	0	1	0	0	18														35
5 mdr.	8	0	0	0	3	0	3	0	0	0	4													18
6 mdr.	5	0	0	0	12	0	4	0	0	3	0	1	15											40
7 mdr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1										2
8 mdr.	2	0	0	0	12	0	5	0	0	4	0	0	0	0	6									29
9 mdr.	2	0	0	0	1	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	6								14
10 mdr.	1	1	0	0	6	0	5	0	0	8	0	2	0	0	0	0	5							28
11 mdr.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0							1
12 mdr.	1	0	0	0	4	0	6	1	0	8	1	1	9	0	0	1	0	11						43
13 mdr.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						1
14 mdr.	0	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2					6
15 mdr.	0	0	0	0	1	0	1	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	12				18
16 mdr.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1			2
18 mdr.	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0	2	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	24
I alt	75	1	16	6	68	2	60	2	1	46	1	12	31	1	6	7	5	11	2	12	1	13	379	

2.3. Geografisk fordeling

Af tabel 3, der viser fordelingen af domme efter den byret, hvor dommen er afsagt i første instans, fremgår, at forholdet mellem antal idømte ungdomssanktioner og antal ubetingede frihedsstraffe varierer en del. Da der årligt kun er tale om et ringe antal domme i de enkelte retskredse, kan det dog være vanskeligt at vurdere disse variationer. Derfor er det samlede antal og den samlede andel ungdomssanktioner fra 2007 til 2010 angivet, jf. de sidste kolonner i tabellen. Byretterne er placeret efter hyppigheden af ungdomssanktioner med Kalundborg først som den byret, hvor samtlige sanktioner til unge lovovertrædere har været en ungdomssanktion. Der er dog kun afsagt ganske få domme til unge lovovertrædere ved såvel byretten i Kalundborg som ved visse andre byretter.

Af tabellen ses, at byretterne i Viborg, Randers, Holstebro og Horsens forholdsvis hyppigt idømmer en ungdomssanktion, mens det forholdsvis sjældent sker i byretterne i Sønderborg, Holbæk, Lyngby, og København.

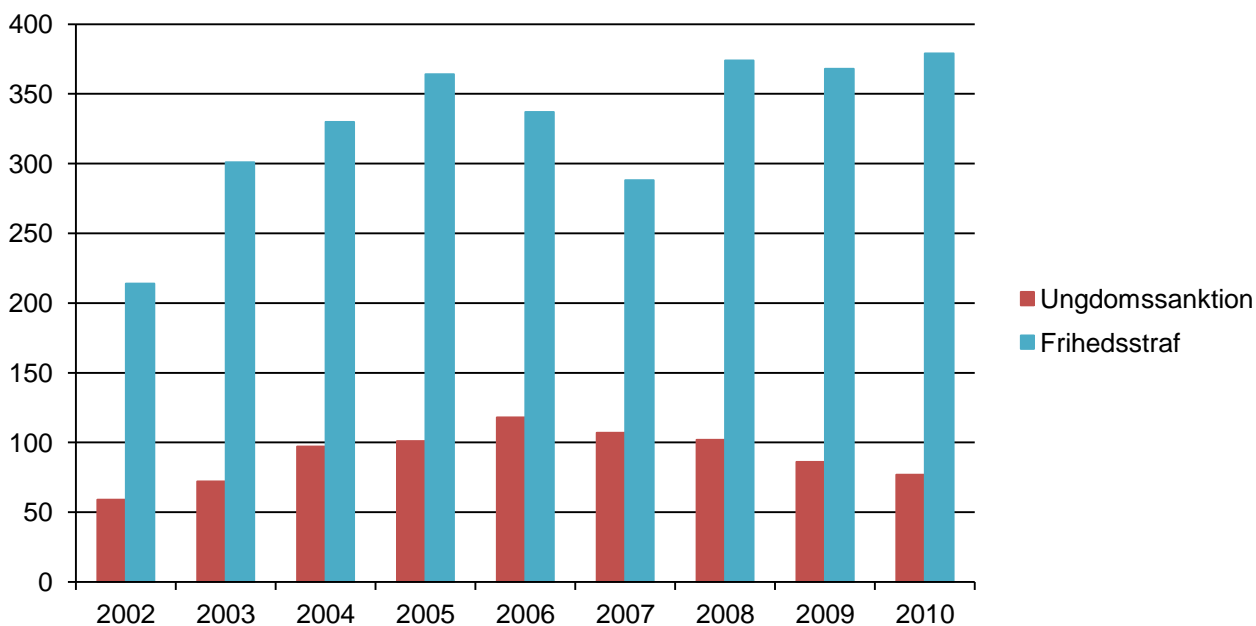
Tabel 3. Domme fordelt efter art og retten i første instans, 2010 og samlet for 2007- 2010.

	2010			2007 – 2010	
	Ungdoms-sanktioner	Frihedsstraffe	I alt	Ungdoms-sanktioner i alt	Andel ungdoms-sanktioner
Kalundborg	0	0	0	2	100 %
Viborg	6	4	10	18	51 %
Randers	5	4	9	17	46 %
Holstebro	1	4	5	17	40 %
Horsens	1	7	8	16	39 %
Herning	5	8	13	13	37 %
Esbjerg	3	15	18	25	36 %
Århus	5	24	29	35	28 %
Kolding	5	10	15	20	27 %
Odense	5	15	20	27	27 %
Nyk. F.	1	8	9	14	27 %
Hillerød	4	10	14	18	26 %
Aalborg	3	10	13	15	26 %
Hjørring	5	8	13	6	19 %
Bornholm	0	3	3	2	18 %
Glostrup	4	36	40	29	17 %
Svendborg	3	12	15	9	16 %
Frederiksberg	4	30	34	14	15 %
Roskilde	2	34	36	17	14 %
Helsingør	2	4	6	7	14 %
Næstved	3	21	24	11	14 %
Sønderborg	1	14	15	7	11 %
Holbæk	3	19	22	7	11 %
Lyngby	2	21	23	6	11 %
København	4	58	62	18	7 %
I alt	77	380	457	370	21 %

2.4. Udviklingen i antal ungdomssanktioner og frihedsstraffe til unge

Det årlige antal ungdomssanktioner i forhold til antallet af ubetingede frihedsstraffe til samme aldersgruppe fremgår af figur 1. I årene 2002-2005 udgjorde ungdomssanktioner omkring en femtedel af den samlede mængde af disse domme, men denne andel steg til godt en fjerdedel i 2006 og 2007. I 2008 og 2009 faldt denne andel igen til omkring en femtedel. I 2010 faldt andelen yderligere, idet ungdomssanktionerne udgjorde 17 pct. af samtlige domme, svarende til godt en sjettedel. Dette fald beror på både et fald i antallet af ungdomssanktioner – fra 86 i 2009 til 77 i 2010 – og på en svag stigning i antallet af ubetingede domme.

Figur 1. Det årlige antal idømte ungdomssanktioner og ubetingede frihedsstraffe til unge, 2002-2010.

Figur 1 viser endvidere, at der frem til 2005 skete en kraftig vækst i såvel antallet af ungdomssanktioner som ubetingede domme til unge, hvilket betød en samlet vækst på 70 pct. i disse domme. I 2006 og især i 2007 blev færre unge idømt disse sanktioner, mens antallet i 2008 igen var vokset og var lidt højere, end det var i 2005. Det samlede antal domme var i 2009 og i 2010 ret ensartet og svarer så nogenlunde til niveauet i 2006.

3. Varetægtsfængsling

3.1. Andel varetægtsfængslede

Af dem, der blev idømt en ungdomssanktion i 2010, havde 78 pct. forinden været varetægtsfængslet i arresthus og/eller surrogat. I de sager, der endte med ubetinget frihedsstraf, er denne andel mindre, idet 53 pct. af de unge i disse sager havde været varetægtsfængslet, jf. tabel 4. I 2009 var forskellen mellem de to andele mindre, idet henholdsvis 71 pct. og 59 pct. af de unge da havde været varetægtsfængslet.

Tabel 4. Domme fordelt efter varetægtsfængslingens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ikke varetægtsfængslet	17	178	195
Anbragt i surrogat	34	85	119
Anbragt i arresthus	10	48	58
Anbragt både i surrogat og arresthus	16	68	84
I alt	77	379	456

Unge under 18 år, der varetægtsfængsles, skal primært anbringes i et surrogatfængsel. 54 pct. af de unge, der er omfattet af denne redegørelse, og som i 2010 blev varetægtsfængslet i forbindelse med en ubetinget dom eller en ungdomssanktion, har dog været anbragt i et arresthus under hele eller en del af varetægtsfængslingen.² I 2009 var denne andel noget højere, nemlig på 74 pct. Faldet fra 2009 til 2010 beror både på, at færre har været anbragt i arresthus under hele varetægtsfængslingen, og at færre har været anbragt i både surrogat og arresthus.

3.2. Varetægtsfængslingens varighed

Varetægtsfængslingen har i gennemsnit været 71 dage for de unge, der senere idømmes en ungdomssanktion, mens den gennemsnitlige længde er på 79 dage for de unge, der idømmes en ubetinget frihedsstraf. Sammenlignet med 2009 er der sket en stigning på 12 dage i den gennemsnitlige varighed af varetægtsfængslingen for de unge, der idømmes en ubetinget frihedsstraf, mens den gennemsnitlige længde for de unge, der idømmes en ungdomssanktion, er steget med 4 dage.

Tabel 5. Domme fordelt efter varetægtsfængslingens længde.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Til og med 2 uger	3	9	12
Mere end 2-4 uger	4	19	23
Mere end 4-6 uger	6	28	34
Mere end 6-8 uger	11	35	46
Mere end 8-10 uger	15	31	46
Over 10 uger	21	79	100
I alt	60	201	261

For så vidt angår de frihedsstraffede, har 45 pct. af dem, der har været varetægtsfængslet, været det i maksimalt 8 uger, mens det drejer sig om 40 pct. af de unge varetægtsfængslede, der senere idømmes en ungdomssanktion, jf. tabel 5. For personer, der har været varetægtsfængslet i mere end 10 uger, er de tilsvarende andele på henholdsvis 39 og 35 pct. Sammenlignet med 2009 er andelen af unge, der i 2010 har været varetægtsfængslet i mere end ti uger, steget for begge grupper. Den længste varetægtsperiode for dem, der er idømt ungdomssanktion, er på ca. 8 måneder (241 dage), mens den for dem, der idømmes frihedsstraf, er på cirka 1 år og 8 måneder (594 dage).

Tabel 6. Varetægtsfængslede fordelt efter sted og alder ved varetægtsfængslingens start.

	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	I alt
Anbragt i surrogat	3	21	47	48	0	119
Anbragt i arresthus	0	8	14	30	6	58
Anbragt begge steder	0	8	32	44	0	84
I alt	3	37	93	122	6	261

² I denne beregning er der set bort fra seks personer, der var over 18 år ved varetægtsfængslingens start.

Tabel 6 viser, at andelen af de unge varetægtsfængslede, der anbringes i arresthus i hele eller en del af varetægtsperioden, vokser med alderen. Blandt de 15-årige er andelen 43 pct., blandt de 16-årige er den 49 pct. og 61 pct. blandt de 17-årige. Af de 14-årige, er der ingen, der har været varetægtsfængslet i arresthus, mens de seks 18-årige, der har været varetægtsfængslet, alle har været anbragt i arresthus i hele varetægtsperioden.

Af tabel 7, der viser den gennemsnitlige længde af varetægtsfængslingen, fremgår det, at de, der har været anbragt i enten alene surrogatfængsel eller arresthus, i gennemsnit har været varetægtsfængslet i henholdsvis 65 dage og 70 dage. De, der har været anbragt i både arresthus og i surrogatfængsel, har sammenlagt en længere varetægtsfængsling, nemlig på 99 dage. Deraf har i gennemsnit 24 dage af varetægtsfængslingen foregået i et arresthus og de resterende 75 dage i surrogat. Forholdet mellem tiden i henholdsvis arresthus og i surrogatfængsel tyder på, at anbringelsen i arresthus i en del tilfælde kan være sket i afventning på en ledig plads i et surrogatfængsel. I 35 pct. af de tilfælde, hvor en ung har været anbragt begge steder, har anbringelsen i arresthus således været højst en uge. Omvendt har anbringelsen i arresthus i 20 pct. af tilfældene været mere end tre uger.

Tabel 7. Varetægtsfængslingens gennemsnitlige længde (i dage) fordelt efter alder ved varetægtsfængslingens start. Tal i parentes angiver tid i arresthus.

	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	I alt
Kun surrogat	25	71	64	65		65
Kun arrest		61	46	79	89	70
Både surrogat og arrest		74 (26)	107 (11)	98 (32)		99 (24)
I alt	25	69	76	80	89	77

4. Kriminalitetens art og omfang

4.1. Kriminalitetens art

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes, at det ”navnlig [er] tanken, at ungdomssanktionen skal anvendes ved *grovere personfarlig kriminalitet*, f.eks. vold, røveri og voldtægt. Ungdomssanktionen skal endvidere kunne anvendes i tilfælde af *anden alvorlig kriminalitet*, herunder mere omfattende berigelseskriminalitet, brugstyverier og hærværk.”

Som det ses af tabel 8, vedrører 73 pct. af ungdomssanktionerne røveri, mens det drejer sig om 35 pct. af frihedsstraffene. Denne store koncentration af ungdomssanktioner i sager vedrørende røveri bevirker, at der inden for de øvrige kriminalitetstyper er relativt få lille eller slet ingen unge, der er idømt en ungdomssanktion.

Samlet angår 86 pct. af ungdomssanktionssagerne alvorlig personfarlig kriminalitet, idet sager vedrørende vold mod tjenestemand, simpel vold og trusler ikke er inkluderet i denne beregning. For de unge, der idømmes frihedsstraffe, drejer det sig om 56 pct. af sagerne.

Tabel 8. Domme fordelt efter kriminalitetens art.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Voldtægt	0	2	2
Andre seksualforbrydelser	1	4	5
Vold mod tjenestemand	0	9	9
Simpel vold (§ 244)	6	75	81
Alvorligere vold (§ 245)	4	52	56
Trusler og andre voldsforbrydelser	2	23	25
Tyveri	2	50	52
Røveri	56	132	188
Brandstiftelse	4	3	7
Andre ejendomsforbrydelser	0	2	2
Narkotikaforbrydelser	0	10	10
Andre forbrydelser	2	17	19
I alt	77	379	456

4.2. Kriminalitetens omfang

De forbrydelser, der er omtalt i tabel 8, er sagens hovedforhold. Dvs. den forbrydelse, der – såfremt der indgår flere sager i dommen – er den alvorligste. I de fleste tilfælde omfatter dommen også biforhold, jf. tabel 9. Det gør sig således gældende for 81 pct. af ungdomssanktionerne og 64 pct. af frihedsstraffene. Såvel ungdomssanktionerne som de ubetingede domme omfatter i gennemsnit tre biforhold. Det maksimale antal biforhold er for ungdomssanktionsgruppen 17, mens antallet er 52 i frihedsstrafgruppen.

Tabel 9. Domme fordelt efter antallet af biforhold.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ingen biforhold	15	136	151
1 biforhold	11	89	100
2-4 biforhold	41	82	123
5-10 biforhold	7	50	57
Mere end 10 biforhold	3	22	25
I alt	77	379	456

4.3. Medtaltale

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes, at det ved vurderingen af kriminalitetens grovhed også har betydning, om kriminaliteten er begået i forening med andre. Dette spørgsmål kan alene belyses for ungdomssanktionernes vedkommende, idet der kun i disse sager er adgang til domsudskrifter. Det betyder endvidere, at der kun er oplysninger om medgerningsmænd, hvis disse er i sag sammen.

Af de 77 ungdomssanktioner er der i 43 tilfælde medtaltale, altså i lidt over halvdelen af tilfældene. I 22 tilfælde drejer det sig om én medtaltalt, i 17 tilfælde om to og i fire tilfælde om fire medtaltale.

Hovedparten af de medtiltalte dømmes for samme hovedforhold som den, der er idømt en ungdomssanktion. Det er således kun seks af de 43 sager med medtiltalte, hvor ikke alle dømmes for samme hovedforhold som den, der er idømt ungdomssanktionen. I lidt mere end halvdelen af sagerne er en eller flere af de medtiltalte også idømt en ungdomssanktion.

5. Tidligere kriminalitet

Knap halvdelen af dem, der er idømt en ungdomssanktion, er ikke tidligere straffet. Med tidligere straffe forstås tiltalefrafald (med eller uden vilkår), bøder, frihedsstraffe, ungdomssanktioner og foranstaltningsdomme. Af dem, der er idømt en frihedsstraf, er andelen, som ikke tidligere er straffet, betydeligt mindre, nemlig på 31 pct., jf. tabel 10. Der er endvidere en større andel af dem med frihedsstraffe end af dem med ungdomssanktioner, der har mere end én tidligere afgørelse – henholdsvis 47 og 19 pct. I gennemsnit har ungdomssanktionsgruppen 0,7 tidligere afgørelser mod 2,0 i frihedsstrafgruppen.

Tabel 10. Domme fordelt efter antallet af tidligere afgørelser.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf	I alt
Ingen tidligere afgørelser	37	116	153
1 tidl. afgørelse	25	83	108
2-3 tidl. afgørelser	15	102	117
4-5 tidl. afgørelser	0	47	47
Mere end 5 tidl. afgørelser	0	31	31
I alt	77	379	456

Tabel 11 viser, hvilke strafferetlige afgørelser den tidligere kriminalitet har ført til. Forskellen mellem de frihedsstraffede end dem med ungdomssanktion er dog særlig stor med hensyn til omfanget af tidligere ubetingede frihedsstraffe, som kun forekommer én gang blandt de unge med en ungdomssanktion, mens 25 pct. af de unge, der aktuelt er idømt en frihedsstraf, også tidligere har været idømt en ubetinget frihedsstraf.

Det er undersøgt, i hvilket omfang de unge tidligere er straffet for enten vold eller røveri. Afgrænsningen af vold følger den, Danmarks Statistik anvender (straffelovens 25. og 26. kapitel samt § 119, § 120, § 123, §§ 133-134 a, § 266 og § 266 a). Det viser sig, at 16 pct. af de unge med ungdomssanktion og 33 pct. af dem med frihedsstraffe tidligere er straffet for vold, mens det for røveri drejer sig om henholdsvis 4 og 12 pct.

Tabel 11. Domme fordelt efter arten og antallet af tidligere afgørelser.

	Ungdomssanktion	Frihedsstraf
Ingen tidligere afgørelser	37	116
Tiltalefrafald uden vilkår i alt	0	39
- heraf 1	0	32
2 eller flere	0	7
Tiltalefrafald med vilkår i alt	1	2
- heraf 1	1	2
2 eller flere	0	0
Bøde i alt	26	186
- heraf 1	21	92
2 eller flere	5	94
Betinget dom i alt	21	140
- heraf 1	18	105
2 eller flere	3	35
Ubetinget dom i alt*	1	96
- heraf 1	1	66
2 eller flere	0	41

* Inkluderer også eventuelle foranstaltninger og ungdomssanktioner.

Samlet set må de unge med ungdomssanktion betragtes som mindre kriminelt belastede end de unge, der idømmes en frihedsstraf, hvilket i hvert fald i nogen grad beror på, at dem med frihedsstraf gennemgående er ældre end dem, der idømmes en ungdomssanktion, jf. pkt. 6.1.

6. Alder, køn og etnisk herkomst

6.1. Alder

I Ekspertgruppens rapport om ungdomskriminalitet nævnes det, at ungdomssanktion i praksis formentlig ikke vil komme på tale, hvis den unge er fyldt 18 år på domstidspunktet eller fylder det forholdsvis kort tid efter. Det er sandsynligvis det, der har betydning for den forskel i alderssammensætningen, der ses af tabel 12.

Tabel 12. Domme fordelt efter arten og den dømtes alder på gerningstidspunktet.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
14 år	2	3 %	4	1 %
15 år	29	38 %	48	13 %
16 år	33	43 %	106	28 %
17 år	13	17 %	221	58 %
I alt	77	100 %	379	100 %

Der er i særlig grad en relativ stor andel af de unge lovovertrædere, som på gerningstidspunktet var 15 år, der idømmes en ungdomssanktion: 37 pct. af samtlige 15-årige, som er omfattet af denne redegørelse, er idømt en ungdomssanktion. Af dem, der på gerningstidspunktet var 16 år, er andelen med en ungdomssanktion 24 pct., og blandt dem, der var 17 år på gerningstidspunktet, er andelen 6

pct. Gennemsnitsalderen på gerningstidspunktet er for ungdomssanktionsgruppen 16,2 år mod 16,4 år for de unge, der er idømt en frihedsstraf.

I forlængelse af ekspertgruppens bemærkninger om, at en ungdomssanktion ikke forventes at ville komme på tale for unge, der er fyldt 18 år på domstidspunktet eller fylder det forholdsvis kort tid efter, kan det nævnes, at ingen af de unge, der i 2010 er idømt en ungdomssanktion, var fyldt 18 år på domstidspunktet mod 135 (36 pct.) af de unge med frihedsstraf.

6.2 Køn

Af de 77 unge, der i 2010 blev idømt en ungdomssanktion, er de fem piger. Andelen af piger blandt de unge med frihedsstraf er en smule lavere, jf. tabel 13.

Tabel 13. Domme fordelt efter arten og den dømtes køn.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Pige	5	6 %	17	4 %
Dreng	72	94 %	362	96 %
I alt	77	100 %	379	100 %

6.3. Etnisk herkomst

For de unge med ungdomssanktion gælder det, at knap to tredjedele er af dansk oprindelse. For de unge med frihedsstraf er andelen af dansk oprindelse en anelse mindre (56 pct.). Af de unge med frihedsstraf er 12 personer udlændinge uden tilknytning til Danmark, jf. tabel 14.

Tabel 14. Domme fordelt efter den dømtes herkomst og indvandrerstatus.

	Ungdomssanktion		Frihedsstraf	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Dansk oprindelse	49	64 %	211	56 %
Indvandrer	18	23 %	55	15 %
Efterkommer	10	13 %	101	27 %
Udlænding uden tilknytning til Danmark	0	0 %	12	3 %
I alt	77	100 %	379	100 %

Fordelingen mellem unge af dansk herkomst og unge af fremmed herkomst, der har fået en ungdomssanktion, har forandret sig en del siden 2002, hvor 42 pct. var af dansk herkomst. Siden 2007 har andelen dog ligget stabilt på omkring to tredjedele.